वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४

वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बोर्डले नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिई देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद – १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यी नियमहरूको नाम "वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली २०७४/०८/०९ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

(क) "अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था" भन्नाले नियम ७ बमोजिम अनुमति प्राप्त संस्था सम्झनु पर्छ ।

(ख) "ऐन" भन्नाले वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ सम्झनु पर्छ ।

(ग) "सदस्य" भन्नाले वस्तु विनिमय बजारको सदस्यता सम्बन्धी विनियमावली बमोजिम सदस्यता लिएको व्यक्ति वा संस्था सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद–२

पूर्व स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था

३. **पूर्व स्वीकृतिको लागि निवेदन दिनु पर्ने** : (१) कसैले वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न चाहेमा कम्पनी संस्थापना गर्नु अघि अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा पच्चीस हजार रुपैयाँ समेत संलग्न गरी बोर्ड समक्ष पूर्व स्वीकृतिको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको निवेदनको साथमा अनुसूची-२ बमोजिमको विवरण तथा कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम पेश गरेको विवरणमा बोर्डले पूर्व स्वीकृति दिनु पूर्व कुनै परिवर्तन भएमा परिवर्तन भएको विवरणको जानकारी निवेदकले बोर्डलाई तुरुन्त गराउनु पर्नेछ ।

४. **जाँचबुझ गर्ने** : नियम ३ बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर जाँचबुझ गर्दा बोर्डले आवश्यक ठानेमा निवेदकसँग थप कागजात तथा विवरण माग गर्न वा कुनै विषयमा स्पष्ट गर्न लगाउन सक्नेछ ।

५. **पूर्व स्वीकृति दिने** : (१) नियम ४ बमोजिम जाँचबुझ गर्दा निवेदकलाई वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न प्रचलित कानून बमोजिम कम्पनी संस्थापना गर्न पूर्व स्वीकृति दिन बोर्डले उपयुक्त देखेमा आवश्यक विवरण तथा कागजात प्राप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र पचास हजार रुपैयाँ शुल्क लिई पूर्व स्वीकृति प्रदान गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बोर्डले देहायको अवस्थामा पूर्व स्वीकृति प्रदान गर्न इन्कार गर्न सक्नेछ :-

(क) मुलुकको आर्थिक अवस्था तथा कृयाकलापको आधारमा थप वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न उपयुक्त नहुने भएमा,

(ख) लगानीकर्ताको हित संरक्षणको लागि थप वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न दिनु उचित र उपयुक्त नहुने भएमा ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम बोर्डले पूर्व स्वीकृति प्रदान नगर्ने भएमा सोको कारण सहितको जानकारी निवेदकलाई गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद -३

अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्था

६. **अनुमतिपत्रका लागि निवेदन दिनु पर्ने** : (१) कुनै सङ्गठित संस्थाले ऐनको दफा ३ बमोजिमको व्यवसाय सञ्चालन गर्न अनुमति लिन चाहेमा अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा अनुसूची-४ बमोजिमको दस्तुर सहित बोर्ड समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

तर वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न नियम ५ बमोजिम पूर्व स्वीकृति प्राप्त गरेको संगठीत संस्थाले मात्र निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको निवेदनसाथ अनुसूची-५ बमोजिमको विवरण तथा कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

७. **अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने** : (१) नियम ६ बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर बोर्डले जाँचबुझ गर्दा निवेदक संस्थालाई वस्तु विनिमय बजार, वस्तु कारोबार व्यवसाय, राफसाफ तथा फर्स्यौट वा वेयर हाउस सञ्चालनका लागि अनुमति प्रदान गर्न उपयुक्त देखेमा अनुसूची-६ बमोजिमको ढाँचामा अनुमतिपत्र प्रदान गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम वस्तु कारोबार व्यवसाय, राफसाफ तथा फर्स्यौट व्यवसाय, वेयर हाउस सञ्चालन गर्न निवेदकलाई अनुमतिपत्र प्रदान गर्नु अघि बोर्डले वस्तु विनिमय बजारको राय लिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम अनुमतिपत्र प्रदान गर्दा वस्तु बजारको अवस्था, व्यवसायको स्वस्थ सञ्चालन तथा लगानीकर्ताहरूको हितको संरक्षणलाई ध्यानमा राखी बोर्डले आवश्यक देखेमा अन्य आवश्यक शर्तहरू समेत तोक्न सक्नेछ ।

८. **अनुमतिपत्रको नवीकरण** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न ऐनको दफा ८ को उपदफा (२) बमोजिमको अवधि भित्र अनुसूची-७ को ढाँचामा अनुसुची-४ बमोजिमको दस्तुर सहित बोर्ड समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले अनुमतिपत्र नवीकरणका लागि निवेदन दिन नसकेमा सोको कारण सहित ऐनको दफा ८ को उपदफा (३) बमोजिमको अवधिभित्र दोब्बर दस्तुर तिरी नवीकरणको लागि बोर्ड समक्ष अनुसुची-८ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

९. **पूर्वाधार तयार गर्नु पर्ने** : अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको एकसय असी दिनभित्र देहाय बमोजिमको न्यूनतम पूर्वाधार तयार गरी बोर्डलाई जानकारी दिनु पर्नेछ :-

(क) वस्तु कारोबार सञ्चालनका लागि प्रयोग गर्ने बिद्युतीय कारोबार प्रणाली,

(ख) अनुसूची-९ बमोजिमको पूर्वाधार,

(ग) अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा तयार गरिएको जनशक्तिको विवरण,

(घ) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेको अन्य पूर्वाधार ।

१०. **कारोबार सञ्चालनको स्वीकृति** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाबाट नियम ९ बमोजिम पूर्वाधार तयार गरेको जानकारी प्राप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र बोर्डले आवश्यक निरीक्षण तथा जाँचबुझ गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम बोर्डले निरीक्षण तथा जाँचबुझ गर्दा वस्तु बजार सम्बन्धी व्यवसाय सञ्चालन गर्न उपयुक्त देखेमा कारोबार सञ्चालनको स्वीकृति दिनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम कारोबार सञ्चालनको स्वीकृति प्राप्त गरेको तीस दिनभित्र अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले नियम पालना अधिकृत (कम्प्लायन्स अफिसर) तोकी सोको जानकारी बोर्डलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

११. **न्यूनतम चुक्ता पूँजी**: वस्तु कारोबार व्यवसाय, राफसाफ तथा फर्स्यौट व्यवसाय र वेयर हाउसको न्यूनतम चुक्तापूँजी अनुसूची–११ बमोजिमको हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ४

शेयर स्वामित्व सम्बन्धी व्यवस्था

१२. **शेयर लिन नसक्ने** : (१) ऐनको दफा १४ को उपदफा (१) को अतिरिक्त देहायको व्यक्ति वा संस्थाले वस्तु विनिमय बजारको शेयर लिन सक्ने छैन :-

(क) प्रचलित कानून बमोजिम कर दाखिला गर्ने प्रयोजनका लागि आय विवरण पेश नगरेको,

(ख) वित्तीय विवरण सार्वजनिक गर्नु पर्ने कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाको हकमा लगातार तीन वर्षसम्म लेखा परीक्षण भएको वित्तीय विवरण सार्वजनिक नगरेको,

(ग) कर्जा सूचना केन्द्रको कालो सूचीमा रहेको भए सो अवधिभर,

(घ) अन्य वस्तु कारोबार व्यवसायी कम्पनीमा कुनै लाभको पद ग्रहण गरेको,

(ङ) यस नियम बमोजिम शेयर लिन अयोग्य रहेको कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रहेको ।

(२) वस्तु कारोबार व्यवसाय, राफसाफ तथा फर्स्यौट र वेयर हाउसको शेयर उपनियम (१) बमोजिमका व्यक्ति वा संस्थाले लिन पाउने छैन ।

(३) उपनियम (१) वा (२) विपरित कुनै व्यक्ति वा संस्थाले कुनै पनि तरीकाबाट शेयर लिएको जानकारी हुन आएमा बोर्डले त्यस्तो शेयर पैंतीस दिनभित्र अरु कसैलाई विक्री वा हस्तान्तरण गरिसक्न निर्देशन दिनेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिमको अवधिभित्र शेयर विक्री वा हस्तान्तरण नगरेमा बोर्डले त्यस्तो शेयर जफत गरी नियम १३ बमोजिम विक्री गर्नेछ ।

१३. **जफत शेयर विक्री वा हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था** : (१) बोर्डले जफत गरेको शेयर विक्रीको लागि बढीमा तीस दिनको समय तोकी सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र ईच्छुक व्यक्ति वा संस्थाले त्यस्तो शेयर खरिद गर्न चाहेमा खरिद गर्न चाहेको मूल्य सहितको प्रस्ताव बोर्ड समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त प्रस्तावहरुमध्ये सबैभन्दा बढी मूल्य कबोल गर्ने प्रस्तावकलाई त्यस्तो शेयर विक्री गरिनेछ ।

(४) यस नियम बमोजिम विक्री भएका शेयरहरूको स्वामित्व हस्तान्तरण वा नामसारीको सम्बन्धमा बोर्डले आवश्यक निर्देशन दिनेछ ।

१४. **वस्तु विनिमय बजारको शेयर स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) वस्तु विनिमय बजारको संस्थापक शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको मितिले तीन वर्षसम्म विक्री गर्न सक्ने छैन ।

(२) वस्तु विनिमय बजारको संस्थापक शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर विक्री गर्न चाहेमा सम्बन्धित वस्तु विनिमय बजार मार्फत विक्री वा हस्तान्तरण गरिने शेयरको अङ्कित मूल्यको एक प्रतिशतका दरले हुने रकम सहित सहमतिको लागि बोर्ड समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर बोर्डले जाँचबुझ गरी ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम शेयर विक्री वा हस्तान्तरणको लागि सहमति प्रदान गर्नेछ ।

१५. **वस्तु विनिमय बजारको रणनीतिक साझेदार सम्बन्धी व्यवस्था** : (१) ऐनको दफा १३ को उपदफा (२) बमोजिम वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्ने कम्पनीको रणनीतिक साझेदारको रूपमा लगानी गर्न चाहने विदेशी लगानीकर्ताले त्यस्तो वस्तु विनिमय बजारको बढीमा एकाउन्न प्रतिशत शेयर स्वामित्व लिन सक्नेछ ।

(२) देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको विदेशी लगानीकर्ताले रणनीतिक साझेदारको रूपमा उपनियम (१) बमोजिम लगानी गर्न सक्नेछ :-

(क) वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी व्यवसाय सञ्चालन गरेको न्यूनतम तीन वर्षको अनुभव हासिल गरेको,

(ख) त्यस्तो संस्था रहेको मुलुकको सम्बन्धित नियमन निकायले वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न अनुमति प्रदान गरेको पाँच वर्ष पूरा भइसकेको र त्यस्तो अनुमति हालसम्म कायम रहेको,

(ग) त्यस्तो संस्थाको कम्तीमा एक अर्ब रूपैयाँ बराबरको खुद सम्पत्ति भएको,

(घ) त्यस्तो संस्थालाई सम्बन्धित मुलुकको नियमन निकायले नेपालमा वस्तु विनिमय बजारमा लगानी गर्न स्वीकृति दिएको ।

१६. **वस्तु विनिमय बजारको शेयर सम्बन्धी व्यवस्था** : (१) कुनै व्यक्तिले कुनै पनि रूपमा आफू वा एकाघरको सदस्य शेयरधनी रहेको कम्पनी मार्फत वस्तु विनिमय बजारमा पाँच प्रतिशतभन्दा बढी शेयर लिन पाउने छैन ।

(२) उपनियम (१) विपरीत कुनै व्यक्तिले कुनै पनि तरीकाबाट शेयर लिएको जानकारी हुन आएमा बोर्डले त्यस्तो शेयर पैंतीस दिनभित्र अरु कसैलाई विक्री वा हस्तान्तरण गरिसक्न निर्देशन दिनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको अवधिभित्र शेयर विक्री वा हस्तान्तरण नगरेमा बोर्डले त्यस्तो शेयर जफत गरी नियम १३ बमोजिम विक्री गर्नेछ ।

१७. **व्यवसायीको शेयर स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) वस्तु कारोबार व्यवसायी, राफसाफ तथा फर्स्यौट वा वेयर हाउसको शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर विक्री वा नामसारी गर्न चाहेमा यस नियमावली बमोजिम योग्यता रहेको तथा अयोग्यता नरहेको व्यक्ति वा संस्थालाई विक्री वा नामसारी गर्नु पर्नेछ ।

(२) वस्तु कारोबार व्यवसायी, राफसाफ तथा फर्स्यौट वा वेयर हाउसको शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अनुमतिपत्र प्राप्त भएको मितिले तीन बर्ष पूरा नभएसम्म विक्री वा नामसारी गर्न पाउने छैन ।

(३) वस्तु कारोबार व्यवसायी, राफसाफ तथा फर्स्यौट वा वेयर हाउसको शेयरधनीले आफूले लिएको शेयर विक्री वा हस्तान्तरण गर्न चाहेमा शेयर खरिद गर्न वा हस्तान्तरण गरी लिन चाहने व्यक्ति वा संस्थाको यस नियमावली बमोजिम योग्यता रहेको तथा अयोग्यता नरहेको व्यहोरा सहित सम्बन्धित कम्पनी वा सङ्गठित संस्था मार्फत विक्री वा हस्तान्तरण गरिने शेयरको अङ्कित मूल्यको शून्य दशमलव पाँच प्रतिशतका दरले हुने दस्तुर रकम सहित बोर्डमा अभिलेखका लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम दिइने निवेदनसाथ शेयर खरिद वा हस्तान्तरण गरी लिन चाहने व्यक्ति वा संस्था भएमा सम्पूर्ण सञ्चालकको अनुसूची-१२ बमोजिमको विवरण तथा कागजात पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम प्राप्त निवेदन तथा संलग्न कागजातको बोर्डले जाँचबुझ गर्दा आवश्यक देखेमा निवेदकबाट थप विवरण वा कागजात माग गर्न वा कुनै विषयमा स्पष्ट गर्न लगाउन सक्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिमको जाँचबुझ तथा प्राप्त भएको विवरण वा कागजातका आधारमा बोर्ड सन्तुष्ट भएमा शेयर विक्री वा हस्तान्तरणको अभिलेख गरी सम्बन्धित निवेदकलाई जानकारी दिनेछ ।

(७) उपनियम (६) बमोजिमको जानकारी प्राप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र शेयर विक्री वा हस्तान्तरण गरिसक्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

सञ्चालक समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१८. **सञ्चालक समिति सम्बन्धी व्यवस्था :** (१) राफसाफ तथा फर्स्यौट र वेयर हाउसमा बढीमा सात जनासम्म भएको सञ्चालक समिति रहनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको सञ्चालक समितिमा उपनियम (४) बमोजिमको योग्यता पुगेका कम्तीमा दुई जनासम्म स्वतन्त्र सञ्चालक हुनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको सञ्चालक समितिमा रहने सञ्चालक वस्तु विनिमय बजार वा वस्तु कारोबार व्यवसायी वा त्यस्तो संस्थाको शेयर खरिद गर्ने संस्थाको सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वा अन्य कुनै लाभको पदमा नरहेको हुनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिमको स्वतन्त्र सञ्चालक नियुक्ति गर्दा अर्थशास्त्र, वित्त, लेखा, व्यवस्थापन वा कानून विषयमा मान्यताप्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तीमा स्नातक वा चार्टर्ड एकाउन्टेन्सी उपाधि हासिल गरेको र सम्बन्धित क्षेत्रमा कम्तीमा पाँच बर्षको कार्य अनुभव भएको तथा नियम २० बमोजिम अयोग्यता नरहेको हुनु पर्नेछ ।

(५) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले सञ्चालक नियुक्त भएको सात दिनभित्र अनुसूची-१२ बमोजिमको विवरण सहितको जानकारी बोर्डलाई दिनु पर्नेछ ।

१९. **प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नियुक्ति** : (१) अनुमति प्राप्त संस्थाको सञ्चालक समितिले प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा कार्य गर्न प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नियुक्ति गर्दा अर्थशास्त्र, वित्त, लेखा, व्यवस्थापन वा कानून विषयमा मान्यताप्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तीमा स्नातकोत्तर उपाधि हासिल गरी सम्बन्धित क्षेत्रमा कम्तीमा पाँच बर्षको कार्यानुभव भएको तथा नियम २० बमोजिम अयोग्यता नरहेको व्यक्तिलाई नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।

(३) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले प्रमुख कार्यकारी अधिकृत नियुक्त भएको सात दिनभित्र अनुसूची-१२ बमोजिमको विवरण सहितको जानकारी बोर्डलाई दिनु पर्नेछ ।

२०. **सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको अयोग्यता** : देहायको कुनै अवस्था विद्यमान रहेको कुनै व्यक्ति अनुमति प्राप्त संस्थाको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत हुन अयोग्य हुनेछ :-

(क) मानसिक सन्तुलन ठीक नभएको,

(ख) प्रचलित कानून बमोजिम दामासाहीमा परेको पाँच वर्ष पूरा नभएको,

(ग) भ्रष्टाचार, सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी, ठगी वा नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतको अन्तिम फैसलाबाट कसूरदार ठहर भएको,

(घ) बैंक वा वित्तीय संस्थासँगको कुनै कारोबारमा कालो सूचीमा परी सो सूचीबाट फुकुवा भएको मितिले कम्तीमा तीन बर्ष पूरा नभएको,

(ङ) प्रचलित कानून बमोजिम कर दाखिला नगरेको वा प्रचलित कानून बमोजिम कर दाखिला गर्ने प्रयोजनका लागि आय विवरण पेश नगर्ने संस्थाको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रहेको,

(च) स्वार्थ बाझिने कुनै अर्को सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रहेको,

(छ) अर्को कुनै वस्तु विनिमय बजार, वस्तु कारोबार व्यवसाय, राफसाफ तथा फर्स्यौट र वेयर हाउस व्यवसायीको बहालवाला पदाधिकारी भएको,

(ज) धितोपत्र सम्बन्धी कसूरमा सजाय पाएको मितिले दश वर्ष पूरा नभएको ।

२१. **सञ्चालक समितिको बैठक तथा अन्य व्यवस्था** : (१) अनुमति प्राप्त संस्थाको सञ्चालक समितिको बैठक प्रत्येक दुई महिनामा कम्तीमा एक पटक र एक वर्षमा कम्तीमा छ पटक बस्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सञ्चालक समितिका कम्तीमा एक तिहाई सदस्यले लिखित अनुरोध गरेमा अध्यक्षले जुनसुकै बखत सञ्चालक समितिको बैठक बोलाउनु पर्नेछ ।

(३) अनुमति प्राप्त संस्थाको सञ्चालकले आफू मध्येबाट सञ्चालक समितिको अध्यक्षको चयन गर्नु पर्नेछ ।

(४) वस्तु विनिमय बजारको हकमा एकै कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाबाट एक जनाभन्दा बढी वस्तु विनिमय बजारको सञ्चालक हुन सक्ने छैन ।

(५) कुनै सञ्चालकको निजी स्वार्थ भएको कुनै प्रस्ताव उपर बैठकमा छलफल हुने भएमा सो बैठकमा त्यस्तो सञ्चालकले भाग लिन पाउने छैन ।

२२. **योग्यता सम्बन्धी व्यवस्थाको निरन्तरता** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले आफ्नो सञ्चालक तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको योग्यता अनुमतिपत्रको अवधिभर निरन्तर रूपमा कायम हुनु पर्नेछ ।

(२) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको सञ्चालक तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको योग्यता जुनसुकै समयमा कायम नरहेमा बोर्डले त्यस्तो सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई हटाउन निर्देशन दिनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको निर्देशन प्राप्त भएको तीस दिनभित्र त्यस्तो सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई हटाई यस नियमावली बमोजिम योग्यता पुगेको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६
कारोबार सम्बन्धी व्यवस्था

२३. **कारोबार हुने वस्तु** : यस नियमावली बमोजिम कारोबार गर्न सकिने वस्तु अनुसूची-१३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

२४. **करार तथा दर्ता भएको वस्तुको मात्र कारोबार गर्नु पर्ने** : (१) नियम २३ बमोजिमका वस्तुको कारोबार गर्नु अघि वस्तु विनिमय बजारले त्यस्तो वस्तुको कारोबार सम्बन्धी करार तयार गरी बोर्डमा दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको करारमा न्यूनतम रुपमा वस्तुको नाम, परिमाण, स्तर, करारको अवधि, मूल्यको आधार लगायतका कुराहरु समावेश गरेको हुनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको करार दर्ता गर्न अनुसूची-१४ बमोजिमको ढाँचामा आधार मूल्यको शून्य दशमलब पाँच प्रतिशत शुल्क सहित बोर्डमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम दिने निवेदन साथ देहायका विवरण तथा कागजात संलग्न गर्नु पर्नेछ :

(क) वस्तुको नाम, परिमाण, स्तर सम्बन्धमा वेयर हाउस वा सम्बन्धित आधिकारीक निकायबाट जारी गरिएको निस्सा,

(ख) वस्तु करार दर्ता गर्ने सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय,

(ग) वस्तुको करार तयार गर्दा लिइएको आधार मूल्यको स्रोत सम्बन्धी विवरण,

(घ) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेको अन्य विवरण तथा कागजात ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम दर्ताका लागि प्राप्त भएको करार तथा सलंग्न विवरणको आवश्यक जाँचबुझ गर्दा उपयुक्त देखेमा बोर्डले दर्ता गरी सो को निस्सा वस्तु विनिमय बजारलाई दिनेछ ।

२५. **वस्तु करारको सूची तयार गर्नु पर्ने :** वस्तु विनियम बजारले नियम २४ बमोजिम दर्ता भएका करारको कारोबारको लागि सूची तयार गरी करारको प्रारम्भ र अन्तिम मिति सहितको सूचना सार्वजनिक गरी सोको जानकारी बोर्डलाई दिनु पर्नेछ ।

२६. **वस्तु कारोबार व्यवसायीले गर्न सक्ने काम :** (१) वस्तु कारोबार दलालले ग्राहकको आदेश अनुसार ग्राहकको नामबाट मात्र वस्तु खरिद वा विक्री गरी वस्तु कारोबार दलाली सेवा प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(२) वस्तु कारोबार दलालले लगानीकर्ताको नामबाट वस्तु खरिद वा विक्री गर्ने सम्बन्धी व्यवसाय बाहेक यस नियमावली बमोजिम अन्य कार्य गर्न बोर्डको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(३) वस्तु कारोबार व्यापारी तथा बजार निर्माताले देहाय बमोजिमको कार्य गर्न सक्नेछ :-

(क) आफ्नो नामबाट वस्तु खरिद वा विक्री गर्न,

(ख) वस्तुको खरिद तथा विक्री दुवै मूल्य अङ्कित गरी बजार निर्माताको रूपमा कार्य गर्न,

(ग) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरे बमोजिमका अन्य कार्य गर्न ।

(४) वस्तु कारोबार दलाल कम्पनी तथा उक्त कम्पनीको सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत, कर्मचारी तथा निजहरूको सगोलमा रहेका एकाघरका परिवारको सदस्यका लागि कम्पनी स्वयंले वस्तु खरिद वा विक्री गर्न पाउने छैन ।

(५) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बोर्डले आवश्यक व्यवस्था तथा शर्त तोकी वस्तु कारोबार व्यापारी तथा बजार निर्मातालाई वस्तु कारोबार दलाली व्यवसाय वा वस्तु सम्बन्धी अन्य व्यवसाय गर्न वा वस्तु कारोबार दलाललाई वस्तु कारोबार व्यापारी तथा बजार निर्माताको काम गर्न पाउने गरी अनुमतिपत्र प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(६) ऐनको दफा १९ को उपदफा (२) बमोजिमका वस्तु कारोबार व्यवसायीले ऐन तथा यस नियममा उल्लिखित कार्यका अतिरिक्त ऐनको दफा ६३ बमोजिमको निर्देशिकामा उल्लेख भएको कार्य गर्न पाउनेछ ।

२७. **वेयर हाउस सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था** : (१) वेयर हाउसले वेयर हाउस सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी त्यस्तो कार्यविधि तयार भएको तीन दिन भित्र बोर्डमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको कार्यविधिमा देहायको विषय खुलाईएको हुनु पर्नेछ :-

(क) वस्तुको भण्डारण गर्दा वस्तुको इकाई, परिमाण, स्तर, राख्ने समय, भण्डारण शुल्क, भुक्तानी दिने समय उल्लेख गर्नु,

(ख) वस्तु भण्डारण भएपछि त्यस्को हस्तान्तरणको समयमा वस्तुको स्तरमा परिवर्तन आउन नदिन अपनाउनु पर्ने उपाय,

(ग) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेको अन्य विषय ।

२८. **वस्तु कारोबार प्रक्रिया** : (१) वस्तु विनिमय कारोबार गर्न चाहने लगानीकर्ताले वस्तु कारोबार दलाललाई खरिद वा विक्री आदेश दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको खरिद वा विक्री आदेशलाई वस्तु कारोबार दलालले विद्युतीय कारोबार प्रणालीमा प्रविष्ट गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि वस्तु कारोबार दलाल मार्फत लगानीकर्ता आफैले खरिद वा विक्री आदेश विद्युतीय कारोबार प्रणालीमा प्रविष्ट गर्न सक्ने व्यवस्था भएमा त्यस्तो लगानीकर्ता आफैले आदेश प्रविष्ट गरी खरिद वा विक्री गर्न सक्नेछ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम लगानीकर्ता आफैले खरिद वा विक्री आदेश दिएको भए तापनि सो सम्बन्धी राफसाफ तथा फर्स्यौट लगायतका जिम्मेवारी सम्बन्धित वस्तु कारोबार दलालको हुनेछ।

(५) वस्तु विनिमय बजारमा भएका कारोबारको राफसाफ तथा फर्स्यौट र भुक्तानी सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित वस्तु विनिमय बजारको विनियमावली बमोजिम हुनेछ।

२९. **वस्तु कारोबारको प्राथमिकताः** वस्तु विनिमय बजारले वस्तु कारोबार गर्दा मूल्य तथा समय प्राथमिकताको आधारमा कारोबार गर्नु पर्नेछ।

३०. **लगानीकर्ताको पहिचान अभिलेख राख्नु पर्ने** : वस्तु कारोबार दलालले लगानीकर्ताको लागि कारोबार गर्नु अघि व्यक्ति वा संस्थागत ग्राहकको क्रमशः अनुसूची-१५ वा अनुसूची-१६ बमोजिमको न्यूनतम विवरण सहितको ग्राहक पहिचानको पूर्ण अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

३१. **लगानीकर्तासँग सम्झौता गर्नु पर्ने** : (१) ऐनको दफा २२ को प्रयोजनको लागि वस्तु कारोबार दलालले वस्तु कारोबार गर्नु पूर्व लगानीकर्तासँग देहाय बमोजिमको विवरण उल्लेख भएको सम्झौता गर्नु पर्नेछः–

(क) कारोबारसँग सम्बन्धित मार्जिन,

(ख) राफसाफ तथा फर्स्योट,

(ग) कारोबार गर्दा लिईने सेवा शुल्क,

(घ) विवाद समाधान,

(ङ) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका विषय।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सम्झौता गर्नु पूर्व वस्तु कारोबार दलालले वस्तुको कारोबार गर्दा मूल्यमा हुन सक्ने उतार चढाव तथा सम्भावित जोखिमका सम्बन्धमा लगानीकर्तालाई जानकारी गराउनु पर्नेछ।

३२. **बैङ्क मार्फत रकम लेनदेन गर्नु पर्ने :** अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले वस्तु विनिमय कारोबार तथा करार बमोजिमको रकम लेनदेन गर्दा बैङ्किङ्ग प्रणाली मार्फत गर्नु पर्नेछ।

३३. **लगानीकर्ताको रकम तथा कागजातको प्रयोग :** (१) वस्तु कारोबार दलालले कुनै एक लगानीकर्ताको रकम, वस्तु तथा कागजात आफ्नो वा अन्य लगानीकर्ताको प्रयोजनको लागि कुनै पनि प्रकारले प्रयोग गर्नु गराउनु हुँदैन।

(२) वस्तु कारोबार दलालले वस्तु कारोबारको क्रममा प्राप्त गरेको रकम, वस्तु वा कागजात त्यसरी प्राप्त गरेकै दिन वा भोलिपल्टसम्म सम्बन्धित पक्षलाई बुझाउनु पर्नेछ।

(३) वस्तु कारोबार दलालले प्रत्येक लगानीकर्ताको वस्तु कारोबारसँग सम्बन्धित विवरण तथा रकमको हिसाब स्पष्ट देखिने गरी छुट्टाछुट्टै अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

३४. **कारोबार सम्बन्धी थप व्यवस्था तोक्न सक्ने :** ऐन तथा यस नियमावलीमा उल्लिखित वस्तु कारोबार सम्बन्धी शर्त तथा प्रक्रियाहरुका अतिरिक्त अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले पालना गर्नु पर्ने गरी बोर्डले आवश्यक शर्त तथा प्रक्रियाहरु तोक्न सक्नेछ।

परिच्छेद - ७

सेवा शुल्क तथा नियमन शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था

३५. **सेवा शुल्क लिने :** (१) वस्तु विनिमय बजारले आफ्ना सदस्यहरुबाट कारोबार भएको वस्तुको मूल्यको शून्य दशमलब शून्य एक प्रतिशतमा नबढ्ने गरी विनियमावलीमा तोके बमोजिमको सेवा शुल्क लिन सक्नेछ।

(२) वस्तु कारोबार व्यवसायी, राफसाफ तथा फर्स्योटव्यवसायी र वेयर हाउसले सम्बन्धित व्यवसाय बमोजिमको विनियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम ग्राहकसंग सेवा शुल्क लिन सक्नेछ।

३६. **बोर्डलाई नियमन शुल्क बुझाउनु पर्ने :** (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले प्राप्त गरेको कुल सेवा शुल्कको दुई प्रतिशतले हुने रकम त्रैमासिक रूपमा बोर्डलाई बुझाउनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको रकम बोर्डमा बुझाउँदा त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको सात दिनभित्र बुझाउनुपर्नेछ।

(३) वस्तु विनिमय बजारले लगानीकर्ताबाट प्रत्येक खरिद तथा विक्री कारोबार रकमको शुन्य दशमलव शुन्य शुन्य एक प्रतिशतका दरले हुने रकम उठाई प्रत्येक महिना समाप्त भएको सात दिनभित्र बोर्डमा बुझाउनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) र (३) बमोजिमको समयावधिभित्र रकम नबुझाउने अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले त्यसरी बुझाउनु पर्ने रकममा वार्षिक दश प्रतिशतका दरले व्याज समेत जोडी बोर्डमा बुझाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-८
अभिलेख तथा जानकारी सम्बन्धी व्यवस्था

३७. **अभिलेख राख्नु पर्ने** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले आफूले गरेको कारोबार तथा ग्राहक सम्बन्धी अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

(२) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले प्रचलित कानूनमा तोकिएको ढाँचा र लेखामान अनुसार आफ्नो कारोबारको लेखा राख्नु पर्नेछ ।

(३) वस्तु विनिमय बजारले प्रचलित कानून बमोजिम राख्नु पर्ने अभिलेखका अतिरिक्त देहायका अभिलेख यथार्थ र दुरुस्त राख्नु पर्नेछ :-

(क) साधारण सभा, सञ्चालक समिति तथा कुनै समिति गठन गरिएको भए त्यस्तो समितिको निर्णय पुस्तिका,

(ख) सदस्य सम्बन्धी विवरण,

(ग) वस्तु कारोबार सम्बन्धी करारको विवरण,

(घ) दैनिक रूपमा कारोबार भएको वस्तुको नाम, वस्तु सम्बन्धी करारको मूल्य, परिमाण, स्तर तथा हस्तान्तरण मिति,

(ङ) कारोबारमा संलग्न वस्तु कारोबार व्यवसायी, राफसाफ कारोबार व्यवसायी र कारोबार क्रम संख्या लगायतका विवरण ।

(४) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले यस नियम बमोजिम राख्नुपर्ने अभिलेखका अतिरिक्त बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरे बमोजिमको अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(५) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले यस नियम बमोजिम राख्नु पर्ने अभिलेख तथा लेखा राखे नराखेको सम्बन्धमा बोर्डले समय समयमा निरीक्षण तथा जाँचबुझ गर्न सक्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम निरीक्षण तथा जाँचबुझको लागि बोर्डले मागेको विवरण तथा कागजात उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

३८. **विवरण तथा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले देहायका जानकारी, विवरण तथा प्रतिवेदन देहायको समयभित्र बोर्ड समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको चार महिनाभित्र उक्त आर्थिक वर्षको लेखा परीक्षण भएको वित्तीय विवरण तथा उक्त आर्थिक वर्षमा गरेको काम कारबाही तथा कारोबार विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन,

(ख) प्रत्येक त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको तीस दिनभित्र सञ्चालक समितिबाट पारित त्रैमासिक प्रतिवेदन,

(ग) साधारण सभा समाप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र साधारण सभामा पेश गरिएको प्रस्ताव तथा निर्णय सम्बन्धी विवरण,

(घ) वस्तु विनिमय बजारले कुनै वस्तु कारोबार व्यवसायीलाई सदस्यता प्रदान, निलम्बन, निलम्बन फुकुवा वा सदस्यता खारेजी सम्बन्धी निर्णय गरेमा त्यस्तो निर्णय गरेको तीन दिनभित्र सो सम्बन्धी विवरण,

(ङ) कारोबार सञ्चालन तथा कारोबार राफसाफ तथा फर्स्यौट, सुपरिवेक्षण तथा अनुशासन सम्बन्धी निर्णय गरेमा सोको भोलिपल्ट,

(च) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका अन्य सूचना, जानकारी तथा विवरण बोर्डले निर्धारण गरिदिएको समयभित्र ।

(२) वस्तु विनिमय बजारले ऐन, यस नियमावली, निर्देशिका, बोर्डले दिएका निर्देशन तथा आफ्नो विनियमावली पालना सम्बन्धी प्रतिवेदन (कम्प्लाएन्स रिपोर्ट) लेखा परीक्षकबाट प्रमाणित गराई अर्धवार्षिक रुपमा बोर्डमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) वस्तु विनिमय बजारले देहायका कुराको जानकारी बोर्डलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ :-

(क) आफ्नो सदस्यले यस नियमावली, निर्देशिका तथा आफ्नो विनियमावलीमा भएका व्यवस्थाको उल्लङ्घन हुने कुनै काम कारवाही गरेको थाहा हुन आएमा,

(ख) कारोबार स्थगन, कारोबार स्थगन फुकुवा तथा सूचीकरण खारेज गरेमा,

(ग) संस्थापक, सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत प्रचलित कानून बमोजिम कुनै कारबाही वा कालो सूचीमा परेमा,

(घ) वस्तु विनिमय बजारको सदस्यता प्रदान गरेमा वा खारेज गरेमा,

(ङ) वस्तु विनिमय बजारको व्यवस्थापन वा सङ्गठन ढाँचामा कुनै परिवर्तन भएमा ।

(४) वस्तु कारोबार व्यवसाय, राफसाफ तथा फर्स्योटर वेयर हाउस व्यवसायीले देहायका जानकारी तथा विवरण देहायको समयभित्र बोर्ड समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) शाखा कार्यालय वा सम्पर्क कार्यालय बन्द गरेमा तीन दिनभित्र,

(ख) प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा संशोधन गर्नु परेमा त्यसरी संशोधन गर्नु अघि संशोधनको व्यहोरा सहितको जानकारी,

(ग) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका अन्य सूचना, जानकारी तथा विवरण ।

(५) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले देहायका विषयको सम्बन्धमा बोर्डलाई तुरुन्त जानकारी दिनु पर्नेछ :-

(क) कार्यालयको ठेगाना, सम्पर्क टेलिफोन नम्बर, फ्याक्स नम्बर, वेब साईट, इमेल आदि परिवर्तन भएमा,

(ख) संस्थापक, सञ्चालक तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत उपर प्रचलित कानून बमोजिम कुनै कारबाही भएमा वा कारबाही अगाडि बढाइएको भएमा,

(ग) संस्थापक वा सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वा कारोबार व्यवसायी संस्था कर्जा सूचना केन्द्रको कालो सूचीमा सुचिकृत भएमा ।

(घ) वस्तु व्यवसाय सञ्चालन बन्द गर्ने निर्णय गरेमा ।

(६) यस नियम बमोजिम बोर्डमा पेश गरिएको वार्षिक प्रतिवेदन तथा प्रचलित कानून बमोजिम सार्वजनिक गर्नु पर्ने विवरण सम्बन्धित संस्थाको वेब साइटमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

३९. **<u>लगानीकर्तालाई जानकारी गराउनु पर्ने</u>** : (१) वस्तु विनिमय बजारले देहायका सूचना, जानकारी तथा विवरणहरू देहाय बमोजिमको अवधिभित्र सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ :-

(क) कारोबार स्थगन गरेमा वा स्थगन गरेको कारोबार पुनः सञ्चालन गरेमा सोही दिन वा सो को भोलिपल्टको कारोबार शुरु हुनु अगावै आफ्नो वेब साइटमा प्रकाशन गर्नु पर्ने,

(ख) सदस्यता प्रदान वा सदस्यता निलम्बन वा निलम्बन फुकुवा वा सदस्यता खारेज गरेमा त्यस्तो कार्य गरेको दिन वा सो को भोलिपल्ट कारोबार शुरु हुनु अगावै सो सम्बन्धी जानकारी सार्वजनिक गरी सदस्यता प्रदान वा खारेजी गरेको अवस्थामा त्यस्तो कार्य गरेको सात दिनभित्र राष्ट्रियस्तरको पत्रिकामा समेत प्रकाशन गर्नु पर्ने,

(ग) प्रत्येक दिन कारोबार भएको वस्तुको नाम, प्रत्येक वस्तु सम्बन्धी करारको मूल्य र परिमाण, कारोबारमा संलग्न वस्तु कारोबार व्यवसायी, कारोबार क्रम सङ्ख्या

लगायतका विवरण खुलाई सोही दिन वा सो को भोलिपल्ट कारोबार शुरु हुनु अगावै वेब साइटमा सार्वजनिक गर्नु पर्ने,

(घ) बोर्डले समय समयमा तोकिदिए बमोजिम सार्वजनिक गर्नु पर्ने अन्य सूचना, जानकारी तथा विवरण ।

(२) वस्तु विनिमय बजारले यस नियम बमोजिम सार्वजनिक गर्नु पर्ने सूचना, जानकारी तथा विवरणहरूको अद्यावधिक अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

४०. **बोर्डले ढाँचा निर्धारण सक्ने** : प्रचलित कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले राख्नु पर्ने अभिलेख तथा बुझाउनुपर्ने प्रतिवेदनको ढाँचा बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

४१. **लेखा परीक्षण गराउनु पर्ने** : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले बोर्डले सूचीकृत गरेको लेखापरीक्षकबाट आफ्नो आय व्यय तथा आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको लेखापरीक्षण सम्बन्धी विवरण अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले सुरक्षित गरी राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-९

कारबाही तथा सजाय सम्बन्धी प्रक्रिया

४२. **कारोबार गर्न रोक लगाउने :** (१) बोर्डले देहायको अवस्थामा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले गर्ने कुनै वा सबै वस्तुको कारोबार गर्न रोक लगाउन सक्नेछ :-

(क) ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा बोर्डले दिएको निर्देशन उल्लङ्घन गरेमा,

(ख) लगानीकर्ताको हित संरक्षणका लागि आवश्यक भएमा वा

(ग) व्यवसायको स्वच्छता कायम राख्नका लागि आवश्यक भएमा ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कारोबार रोक लगाउँदा बोर्डले उपयुक्त ठानेको अवधिसम्म रोक लगाउन सक्नेछ ।

४३. **अनुमतिपत्र निलम्बन सम्बन्धी प्रक्रिया** : (१) ऐनको दफा ३४ बमोजिम कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र निलम्बन गर्नु परेमा बोर्डले अनुमतिपत्र निलम्बन गर्नु नपर्ने कुनै कारण भए त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई बढीमा पन्ध्र दिनको समय दिई स्पष्टीकरण पेश गर्न लेखि पठाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायका अवस्था विद्यमान भएको कुरामा बोर्ड विश्वस्त भएमा एक पटकमा बढीमा छ महिनासम्मको लागि अनुमतिपत्र निलम्बन गर्न सक्नेछ :-

(क) तत्काल निलम्बन नगरी कारोबार चालु राख्न दिंदा वस्तु बजारमा गम्भीर असर पर्न सक्ने देखिएमा,

(ख) तत्काल निलम्बन नगरी काम गरिरहन दिंदा लगानीकर्ताको अहित हुन सक्ने वा हानी नोक्सानी हुने देखिएमा ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम माग गरिएको स्पष्टीकरणको जवाफ अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले समय भित्र पेश नगरेमा वा पेश गरेको जवाफ सन्तोषजनक नदेखिएमा एक पटकमा बढीमा एक बर्ष सम्मको लागी त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र निलम्बन गर्न सकिनेछ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिम बोर्डले अनुमतिपत्र निलम्बन गर्दा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले निलम्बन अवधिभित्र पूरा गर्नु पर्ने आवश्यक शर्त तोक्न सक्नेछ ।

(५) उपनियम (३) बमोजिम शर्त तोकी निलम्बन गरिएकोमा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले तोकेको शर्त पूरा गरेको जानकारी बोर्डलाई दिएमा बोर्डले सो सम्बन्धमा आवश्यक जाँचबुझ गर्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले आवश्यक शर्त पूरा गरेको देखिएमा बोर्डले जुनसुकै बखत त्यस्तो निलम्बन फुकुवा गर्न सक्नेछ ।

(७) उपनियम (३) बमोजिम तोकिदिएको शर्त पूरा गर्न नसकी अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले थप समय मागेमा बोर्डले तीन महिनाको थप समय दिन सक्नेछ ।

(८) यस नियम बमोजिम बोर्डले कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र निलम्बन गरेमा वा निलम्बन फुकुवा गरेमा त्यसको जानकारी सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई तुरुन्त दिई तत् सम्बन्धी सूचना सार्वजनिक रुपमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

४४. **अनुमतिपत्र खारेज गर्ने प्रक्रिया** : (१) ऐनको दफा ३५ को उपदफा (२) बमोजिम कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज गर्नु परेमा बोर्डले अनुमतिपत्र खारेज गर्नु नपर्ने कुनै कारण भए त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई बढीमा पन्ध्र दिनको समय दिई स्पष्टीकरण पेश गर्न लेखि पठाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम माग गरिएको स्पष्टीकरणको जवाफ अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले समय भित्र पेश नगरेमा वा पेश गरेको जवाफ सन्तोषजनक नदेखिएमा बोर्डले त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि जुन कारणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज गर्नु परेको हो सो सम्बन्धमा सुधार गर्ने प्रतिबध्दता सहित अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले समय माग गरेमा बोर्डले उपयुक्त ठानेको निश्चित समय दिन सक्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम बोर्डले निश्चित गरेको समयभित्र अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले गर्नुपर्ने सुधार पूरा नगरेमा वा पूरा गर्न नसकेमा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज गर्नेछ ।

(५) यस नियम बमोजिम बोर्डले कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज गरेमा त्यसको जानकारी सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई तुरुन्त दिई तत् सम्बन्धी सूचना राष्ट्रियस्तरको कुनै एक दैनिक पत्रिकामा समेत प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

४५. **निलम्वन तथा खारेजीको असर** : (१) कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र निलम्वन भएमा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले निलम्वनको अवधिभर वस्तु विनिमय सम्बन्धी कारोबार गर्न पाउने छैन ।

तर अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले कुनै खास वस्तुको कारोबार गर्न नपाउने गरी कारोबार निलम्वन गरिएका अवस्थामा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले कारोबार निलम्वन गरिए भन्दा बाहेकका वस्तुको कारोबार गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(२) निलम्वनको अवधिभर अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको हैसियत यथास्थिति (स्ट्याटस को) मा रहेको मानिनेछ ।

(३) कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज भएमा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले कुनै कारोबार गर्न पाउने छैन ।

तर त्यस्तो संस्थाको अनुमतिपत्र निलम्वन वा खारेज हुनु अगावै सिर्जना भएको दायित्वबाट त्यस्तो संस्थाले उन्मुक्ति पाउने छैन ।

४६. **जरिबाना सम्बन्धी प्रक्रिया** : (१) ऐनको दफा ३७ बमोजिम कुनै अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई जरिबाना गर्नु परेमा बोर्डले जरिबाना गर्नु नपर्ने कुनै कारण भए त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई बढीमा पन्ध्र दिनको समय दिई स्पष्टीकरण पेश गर्न लेखि पठाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम माग गरिएको स्पष्टीकरणको जवाफ अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले समय भित्र पेश नगरेमा वा पेश गरेको जवाफ सन्तोषजनक नदेखिएमा बोर्डले त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई ऐन बमोजिम जरिबाना गर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम बोर्डले जरिबाना गर्ने निर्णय गरेमा सो को जानकारी तुरुन्त त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई दिनेछ ।

(५) यस नियम बमोजिम बोर्डलाई प्राप्त हुने जरिबाना बापतको रकम बोर्डको कोषमा जम्मा गरिनेछ ।

४७. **कारबाहीको अभिलेख राख्नु पर्ने** : बोर्डले अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई कुनै कारबाही गरेमा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था तथा त्यस्तो संस्थाको सञ्चालक तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - १०

विविध

४८. **स्वचालीत विद्युतिय कारोबार प्रणाली सम्बन्धी** : (१) वस्तु विनिमय बजारले कारोबार सञ्चालनको लागि स्थापना गरेको कारोबार प्रणालीमा कुनै अवरोध नआउने वा आए तापनि कारोबार सुचारु (बिजिनेश कन्टीन्यूटी) हुने गरी स्वचालीत विद्युतीय कारोबार प्रणालीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(२) वस्तु विनिमय बजारले लगानीकर्ता तथा कारोबारसँग सम्बन्धित सबै प्रकारका सूचना तथा तथ्याङ्कको दुरुपयोग तथा अनधिकृत पहुँच नहुने गरी आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(३) वस्तु विनिमय बजारले स्थापना गर्ने स्वचालीत विद्युतीय कारोबार प्रणालीको सुरक्षण व्यवस्था अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरुपको हुनु पर्नेछ ।

(४) वस्तु विनिमय बजारले आफ्नो स्वचालीत विद्युतीय कारोबार प्रणालीको डिजाष्टर्ड रीकभरी सिष्टमको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

४९. **लगानीकर्ता संरक्षण कोष:** (१) ऐनको दफा १७ बमोजिमको लगानीकर्ता संरक्षण कोषमा देहाय बमोजिम रकम जम्मा हुनेछ ।

(क) वस्तु विनिमय बजारले प्रत्येक वर्ष आर्जन गरेको नाफाको तीन प्रतिशतले हुने रकम,

(ख) नेपाल सरकार तथा बोर्डले समय समयमा उपलब्ध गराएको रकम,

(ग) वस्तु विनिमय बजारका सदस्यले प्रत्येक वर्ष आर्जन गरेको नाफाको एक प्रतिशतले हुने रकम,

(घ) अन्य श्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(२) उपनियम (१) जम्मा भएको रकम प्रमुख रुपमा देहाय बमोजिमको प्रणालीगत जोखिम (सिस्टमिक रिस्क) बाट लगानीकर्तालाई परेको क्षतिबाट सुरक्षित गर्न प्रयोग गर्न सकिनेछ:–

(क) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको कारोबार प्रणाली क्षति भएमा,

(ख) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था दामासाहीमा परेमा,

(ग) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था खारेजीमा परेमा,

(घ) बोर्डले समय समयमा प्रणालीगत जोखिम भनी निर्धारण गरेको अन्य अवस्था आईपरेमा ।

(३) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त रकमबाट आर्जित प्रतिफल लगानीकर्ता सचेतना कार्यक्रम, बजार विकास तथा विस्तार तथा बोर्डले समय समयमा तोके बमोजिमको क्षेत्रमा उपयोग गर्न सकिनेछ ।

(४) लगानीकर्ता संरक्षण कोष संचालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था वस्तु विनिमय बजारको विनियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

५०. **राफसाफ प्रत्याभूति कोष (सेटलमेन्ट ग्यारेन्टी फण्ड)** (१) वस्तु विनियम बजारमा हुने कारोबारको राफसाफको प्रत्याभूति गर्न वस्तु विनिमय बजारले राफसाफ प्रत्याभूति कोष स्थापना गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको कोषको संचालन, व्यवस्थापन र सोमा जम्मा हुने रकम वस्तु विनिमय बजारको विनियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

५१. **सम्झौतामा खुलाउनु पर्ने** : (१) ऐनको दफा २५ बमोजिम राफसाफ तथा फर्स्यौट व्यवसायी नियुक्त गर्दा वस्तु विनिमय बजार र राफसाफ तथा फर्स्यौट व्यवसायीबीच हुने सम्झौतामा अन्य कुराका अतिरिक्त कम्तीमा देहायका कुराहरु खुलाउनु पर्नेछ :-

(क) विनियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम राफसाफ तथा फर्स्यौट सम्बन्धी,

(ख) लगानीकर्ताको हित संरक्षणका लागि गरिने कार्य सम्बन्धी,

(ग) राफसाफ तथा फर्स्यौट शुल्क सम्बन्धी,

(घ) बोर्डको पूर्व स्वीकृति नलिई सम्झौतामा परिवर्तन नगर्ने सम्बन्धी,

(ङ) सम्झौतामा खुलाउनु पर्ने भनी बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेको अन्य विवरण ।

(२) ऐनको दफा २७ बमोजिम वस्तु विनिमय बजारले वेयर हाउससँग गरिने सम्झौतामा अन्य कुराका अतिरिक्त कम्तीमा देहायका कुराहरु खुलाउनु पर्नेछ :-

(क) वेयर हाउसको भण्डारण क्षमता सम्बन्धी,

(ख) वस्तुको गुणस्तर कायम गर्ने सम्बन्धी,

(ग) वेयर हाउस शुल्क सम्बन्धी ,

(घ) बोर्डको पूर्व स्वीकृति नलिई सम्झौतामा परिवर्तन नगर्ने सम्बन्धी,

(ङ) सम्झौतामा खुलाउनु पर्ने भनी बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेको अन्य विवरण ।

५२. **शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने** : अनुमति प्राप्त संस्थाले बोर्डको स्वीकृति लिई नेपालको कुनै स्थानमा शाखा कार्यालय खोल्न सक्नेछ ।

५३. **प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको संशोधन** : (१) अनुमति प्राप्त संस्थाले आफ्नो विनियमावली र प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा संशोधन गर्नु परेमा बोर्डको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पूर्वस्वीकृति लिँदा अनुमति प्राप्त संस्थाले संशोधनको व्यहोरा खुलाई बोर्ड समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा बोर्डले आवश्यकता र औचित्य हेरी मनासिब देखेमा विनियमावली, प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा संशोधन गर्न स्वीकृति दिनेछ ।

५४. **विवाद समाधान सम्बन्धमा:** वस्तु कारोबार सम्बन्धमा कारोबार तथा करारका पक्षहरु बीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा आपसी छलफल वा मध्यस्थद्वारा समाधान गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था वस्तु विनिमय बजारको विनियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

५५. **विनियमावलीमा समावेश गर्नु पर्ने**: ऐनको दफा ६२ को उपदफा (२) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले बनाउने विनियमावलीमा अनुसूची-१७ मा उल्लेख भए बमोजिमका विषयहरू समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

५६. **निर्देशन दिन सक्ने** : (१) बोर्डले वस्तु बजारको नियमन तथा लगानीकर्ताको हित संरक्षण गर्न ऐन, यस नियमावली तथा निर्देशिकाको अधिनमा रही वस्तु विनिमय बजार, वस्तु कारोबार व्यवसायी तथा राफसाफ कारोबार व्यवसायीलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(२) वस्तु विनिमय बजारले आफ्ना सदस्य वस्तु कारोबार व्यवसायी तथा राफसाफ कारोबार व्यवसायीलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(३) उपनिमय (१) तथा (२) बमोजिम दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित वस्तु विनिमय बजार, वस्तु कारोबार व्यवसायी तथा राफसाफ कारोबार व्यवसायीको कर्तव्य हुनेछ ।

५७. **अनुसूचीमा हेरफेर वा थपघट** : बोर्डले आवश्यकता अनुसार अनुसूचीमा हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची–१

(नियम ३ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

पूर्व स्वीकृतिका लागि दिने निवेदनको ढाँचा

मिति :...................

श्री नेपाल धितोपत्र बोर्ड

. . . . ।

विषय : पूर्व स्वीकृति सम्बन्धमा ।

वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ र वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ को अधीनमा रही वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न देहाय बमोजिम नाम रहेको कम्पनी दर्ता गर्न पूर्व स्वीकृतिका लागि लाग्ने निवेदन दस्तुर, आवश्यक विवरण तथा कागजात यसै साथ संलग्न गरी यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

हामीले वस्तु व्यवसाय सञ्चालन गर्न तोकिएको योग्यता तथा व्यवस्थाहरू पूरा गरेको उद्घोषण गर्दछौं । यस निवेदन साथ संलग्न विवरण तथा कागजात सत्य छन् र कुनै पनि विवरण जानीजानी लुकाएको वा बढाई चढाई प्रस्तुत गरेको छैन । लुकाएको वा गलत विवरण पेश गरेको ठहरेमा कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।

प्रस्तावित संस्थाको,-

नामः

ठेगानाः

सञ्चालकको,-

नामथरः	दस्तखतः
१.	
२.	
३.	

अनुसूची-२

(नियम ३ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

पूर्व स्वीकृतिको लागि निवेदन दिँदा संलग्न गर्नु पर्ने कागजात तथा विवरण

(क) प्रस्तावित संस्थाको प्रबन्धपत्र र नियमावली,

(ख) सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तथा आगामी तीन आर्थिक वर्षको प्रक्षेपित वित्तीय विवरण सहितको व्यावसायिक योजना,

(ग) संस्थापकहरू बीच वस्तु बजार सम्बन्धी संस्था संस्थापना गर्ने सम्बन्धमा कुनै सम्झौता भएको भए त्यस्तो सम्झौताको प्रतिलिपि,

(घ) संस्थापकले लिने शेयर स्वामित्व सम्बन्धी विवरण, लगानीको स्रोतको स्वघोषणा,

(ङ) प्रस्तावित संस्थाको संस्थापकको अन्य संस्थामा शेयर स्वामित्व वा कुनै संलग्नता रहेको भए सो को विवरण,

(च) वस्तु विद्युतीय कारोबार प्रणालीको सुरक्षाका लागि गरिने व्यवस्था सम्बन्धी विवरण,

(छ) कुनै विशेष ऐनद्वारा संस्था संस्थापना भएको भए सो ऐन र तत् सम्बन्धी नियम तथा विनियमको प्रति,

(ज) कुनै सङ्गठित संस्थाले वस्तु विनिमय बजार सञ्चालन गर्न चाहने सङ्गठित संस्थाको शेयर लिने सम्बन्धमा सञ्चालक समितिले गरेको निर्णयको प्रतिलिपि,

(झ) प्रस्तावित शेयरधनीको नाम, पूरा ठेगाना, सम्पर्क टेलिफोन नम्बर तथा लिएको शेयर स्वामित्वको विवरण, शेयरधनी प्राकृतिक व्यक्ति भएमा निजको तीन पुस्ते विवरण,

(ट) संस्थापकले ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम वस्तु विनिमय बजारको स्वामित्व लिने अयोग्यता नरहेको उद्घोषण ।

अनुसूची-३

(नियम ६ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

अनुमतिपत्रका लागि दिने निवेदनको ढाँचा

मितिः.....................

श्री नेपाल धितोपत्र बोर्ड

. . . . ।

विषय : अनुमतिपत्र सम्बन्धमा ।

वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ र वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानूनको अधीनमा रही व्यवसाय सञ्चालन गर्न वस्तु विनिमय बजार / वस्तु कारोबार व्यवसाय / राफसाफ तथा फर्स्यौट / वेयर हाउस व्यवसाय संचालन गर्न आवश्यक निवेदन दस्तुर, विवरण तथा कागजात यसै साथ संलग्न गरी यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

हामीले ....व्यवसाय सम्बन्धी तोकिएको योग्यता तथा व्यवस्थाहरू पूरा गरेको उद्घोषण गर्दछौं । यस निवेदन साथ संलग्न विवरण तथा कागजात सत्य तथ्य छन् र कुनै पनि विवरण जानीजानी लुकाएको वा बढाई चढाई प्रस्तुत गरेको छैन । लुकाएको वा गलत विवरण पेश गरेको ठहरेमा कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।

निवेदक संस्थाको छाप :-

निवेदक संस्थाको,-

नाम : ....

ठेगाना : ....

संस्थाको प्रमुखको,-

नामथरः

दस्तखतः

मितिः

संस्थाको छापः

अनुसूची–४

(नियम ६ को उपनियम (१) र नियम ८ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

दस्तुर

क्र.सं.	**व्यवसायको नाम**	**निवेदन दस्तुर**	**अनुमतिपत्र दस्तुर**	**नवीकरण दस्तुर (प्रत्येक ३ वर्ष)**
१	वस्तु विनिमय बजार	रु. २५,०००।-	रु. २५,००,०००।–	रु. ७,५०,०००।–
२	राफसाफ तथा फर्स्यौट	रु. २०,०००।-	रु. ४,००,०००।–	रु. १,२०,०००।–
३	वेयर हाउस	रु. २०,०००।-	रु. ५,००,०००।–	रु. १,५०,०००।–
४	बजार निर्माता	रु. २०,०००।-	रु. ४,००,०००।–	रु. १,२०,०००।–
५	लगानी व्यवस्थापक	रु. १५,०००।-	रु. ३,००,०००।–	रु.९०,०००।–
६	लगानी परामर्शदाता	रु. १५,०००।-	रु. ३,००,०००।–	रु.९०,०००।–
७	संरक्षक (कस्टोडियन)	रु. १५,०००।-	रु. ३,००,०००।–	रु.९०,०००।–
८	वस्तु कारोबार दलाल	रु. १५,०००।-	रु. ३,००,०००।–	रु.९०,०००।–
९	वस्तु कारोबार व्यापारी	रु. १५,०००।-	रु. ३,००,०००।–	रु.९०,०००।–

अनुसूची-५

(नियम ६ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

कम्पनी सम्बन्धी विवरण

१. **वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी**

(क) पूर्व स्वीकृतीपत्र

(ख) संगठित संस्था दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,

(ग) प्रवन्धपत्र र नियमावलीको प्रतिलिपि,

(घ) कुनै विशेष ऐनद्वारा स्थापना भएको सङ्गठित संस्थाको हकमा सो ऐन र तत्सम्बन्धी नियम तथा विनियमको प्रति,

(ङ) कम्पनी वा सङ्गठित संस्था कर्जा सूचना केन्द्रको कालो सूचीमा नरहेको स्वघोषणा,

(च) कम्पनी वा सङ्गठित संस्था वा कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत उपर प्रचलित कानून बमोजिम कुनै कारबाही भएको वा भैरहेको भए सो सम्बन्धी विवरण,

(छ) कर दर्ता प्रमाण,

(ज) सञ्चालकको योग्यता तथा अनुभव सम्बन्धी विवरण तथा ऐन तथा यस नियम बमोजिमको योग्यता रहेको तथा अयोगता नरहेको स्वघोषणा,

(झ) सदस्यता प्रदान, वस्तु कारोवार सञ्चालन तथा कारोबार राफसाफ सम्बन्धमा अवलम्बन गरिने व्यवस्थाको संक्षिप्त विवरण,

(ञ) वस्तु कारोबारका अभिलेख राख्न तथा अभिलेखको सुरक्षा गर्न गरिने व्यवस्था ।

(ट) वस्तु कारोबार सञ्चालनका लागि तयार गरिने स्वचालित कारोबार तथा राफसाफ प्रणाली, कार्यालय उपकरण तथा प्रविधि सम्बन्धी विवरण,

(ठ) सदस्यता प्रदान गर्न सक्ने वस्तु दलाल व्यवसायी तथा वस्तु व्यापारीको अधिकतम सङ्ख्या सम्बन्धी विवरण ।

२. **वस्तु कारोबार व्यवसायी, राफसाफ तथा फर्स्यौट र वेयर हाउस सम्बन्धी**

(क) दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,

(ख) प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको प्रतिलिपि,

(ग) कुनै विशेष ऐनद्वारा स्थापना भएको सङ्गठित संस्थाको हकमा सो ऐन र तत्सम्बन्धी नियम तथा विनियमको प्रति,

(घ) सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन,

(ङ) आगामी तीन वर्षको प्रक्षेपित वित्तीय विवरण समेत समावेश भएको तीन वर्षीय व्यावसायिक योजना,

(च) अनुमतिपत्र प्राप्त गर्ने सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णयको प्रतिलिपि,

(छ) शेयर स्वामित्व ग्रहण गर्ने व्यक्तिको नाम, पूरा ठेगाना, टेलिफोन नम्बर तथा खरिद गरेको शेयर स्वामित्वको विवरण,

(ज) संस्थापकले ग्रहण गर्ने वा गरेको शेयर स्वामित्व तथा शेयरको चुक्ता रकम सम्बन्धी विवरण तथा लगानीको स्रोतको स्वघोषणा,

(झ) वस्तु व्यवसाय सञ्चालनका लागि तयार गरिने सङ्गठन तथा कार्य प्रणाली सम्बन्धी विवरण,

(ञ) वस्तु व्यवसाय सञ्चालनका लागि व्यवस्था गरिने कार्यालयको स्थान र क्षेत्रफल, कार्यालय उपकरण तथा सञ्चार साधन, जनशक्ति, वस्तु कारोवारको अभिलेख तथा अभिलेखको सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी विवरण,

(ट) वस्तु व्यवसाय सञ्चालनका लागि कुनै पूर्वाधार तयार गरिसकेको भए तत् सम्बन्धी विवरण,

(ठ) अन्य कम्पनी वा सङ्गठित संस्थामा शेयर स्वामित्व रहेको भए तत् सम्बन्धी विवरण,

(ड) शेयरधनीहरू बीच कुनै सम्झौता भएको भए त्यस्तो सम्झौताको प्रतिलिपि,

(ढ) प्रचलित कानून बमोजिम कर दर्ता भएको प्रमाण,

(ण) चुक्ता पूँजी प्रमाणित गर्ने निस्सा,

(त) सञ्चालकको योग्यता तथा अनुभव सम्बन्धी विवरण तथा ऐन तथा यस नियम बमोजिमको योग्यता रहेको तथा अयोगता नरहेको स्वघोषणा,

(थ) कर्जा सूचना केन्द्रको कालो सूचीमा नरहेको स्वघोषणा ।

अनुसूची–६
(नियम ७ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

नेपाल धितोपत्र बोर्ड
..............., नेपाल ।

अनुमतिपत्र

.............................मा मुख्य कार्यालय रहेको श्री..लाई वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ र वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ को अधीनमा रही ....व्यवसाय सञ्चालन गर्न यो अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ । नवीकरण भएमा बाहेक यो अनुमतिपत्रको बहाली ....सम्म रहनेछ ।

अधिकृत कर्मचारीको,-
दस्तखत :
नामः
पदः
मितिः

अनुसूची–७

(नियम ८ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

अनुमतिपत्र नवीकरण सम्बन्धी निवेदन

मिति :…………..

श्री नेपाल धितोपत्र बोर्ड

. . . . ।

विषय : अनुमतिपत्र नवीकरण गरी पाउँ ।

वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ र वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ बमोजिम वस्तु विनिमय बजार / वस्तु कारोबार व्यवसाय …………………… / राफसाफ तथा फर्स्यौट/ वेयर हाउस व्यवसाय सञ्चालनको अनुमतिपत्र नवीकरणका लागि लाग्ने दस्तुर सहित आवश्यक विवरण तथा कागजात संलग्न गरी यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

निवेदक संस्थाको छाप :-

निवेदक संस्थाको,-

नाम : ……………………..

ठेगाना : ……………………..

निवेदक संस्थाको प्रमुखको,-

नाम : ……………………..

दस्तखत : ……………………..

पद :…………………………

अनुसूची–८

(नियम ८ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

अनुमतिपत्र नवीकरण सम्बन्धी निवेदन

मिति :.............

श्री नेपाल धितोपत्र बोर्ड
. . . . ।

विषय : अनुमतिपत्र नवीकरण गरी पाउँ ।

वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ र वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ बमोजिम वस्तु विनिमय बजार / वस्तु कारोबार व्यवसाय ..../ राफसाफ तथा फर्स्यौट/ वेयर हाउस व्यवसाय सञ्चालनको अनुमतिपत्र नवीकरण गर्नु पर्नेमा ....कारण परी नवीकरण गर्न विलम्ब भएकोले दोव्वर दस्तुर सहित आवश्यक विवरण तथा कागजात संलग्न गरी अनुमतिपत्र नवीकरण गर्नको लागि यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

निवेदक संस्थाको छाप :-

निवेदक संस्थाको,-

नाम : ....
ठेगाना : ....

निवेदक संस्थाको प्रमुखको,-
नाम : ....
दस्तखत : ....
पद :..............................

अनुसूची–९
(नियम ९ को खण्ड (ख) सँग सम्बन्धित)

१. **वस्तु विनिमय बजार सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण**

(क) कार्यालयको क्षेत्रफल कम्तीमा दुई हजार वर्गफिट भएको,

(ख) आवश्यक संख्या र योग्यता पुगेका कर्मचारी रहेको,

(ग) वस्तु विनिमय कारोबार सञ्चालनका लागि तयार गरिएको कारोबार स्थल, स्वचालित कारोबार तथा राफसाफ प्रणाली, कार्यालय उपकरण तथा प्रविधि जडान गरिएको,

(घ) वस्तु विनिमय बजार कारोबार प्रणाली तथा सम्बन्धित प्रविधि र तथ्याङ्कको आवश्यक सुरक्षाका लागि पर्याप्त व्यवस्था गरिएको,

(ङ) वस्तु विनिमय कारोबारको अभिलेख राख्ने तथा अभिलेखको सुरक्षा गर्ने व्यवस्था गरेको,

(च) टेलिफोन, कम्प्यूटर, प्रिण्टर, फ्याक्स, कुर्सी टेबल, लगायत आवश्यक भौतिक सामानको व्यवस्था गरिएको,

(छ) सर्वसाधारणको लागि सरल पहुँच हुने स्थानमा कार्यालय स्थापना गरेको ।

२. **वस्तु कारोबार व्यवसायीले तयार गर्नु पर्ने पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण**

(क) कार्यालयको क्षेत्रफल कम्तीमा छ सय वर्गफिट भएको,

(ख) टेलिफोन, कम्प्यूटर, प्रिण्टर, फ्याक्स, कुर्सी टेबल, लगायत आवश्यक भौतिक सामानको व्यवस्था गरिएको,

(ग) आवश्यक संख्या र योग्यता पुगेका कर्मचारी रहेको,

(घ) सङ्गठन संरचना तथा कार्य विभाजन सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको,

(ङ) सर्वसाधारणको लागि सरल पहुँच हुने स्थानमा कार्यालय स्थापना गरेको ।

३. **राफसाफ तथा फर्स्यौट कारोबार व्यवसायीले तयार गर्नु पर्ने पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण**

(क) कार्यालयको क्षेत्रफल कम्तीमा एक हजार वर्गफिट भएको,

(ख) टेलिफोन, कम्प्यूटर, प्रिण्टर, फ्याक्स, कुर्सी टेबल, लगायत आवश्यक भौतिक सामानको व्यवस्था गरिएको,

(ग) आवश्यक संख्या र योग्यता पुगेका कर्मचारी रहेको,

(घ) सङ्गठन संरचना तथा कार्य विभाजन सम्बन्धी व्यवस्था भएको,

(ङ) सर्वसाधारणको लागि सरल पहुँच हुने स्थानमा कार्यालय स्थापना गरेको ।

४. **वेयर हाउसले तयार गर्नु पर्ने पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण**

(क) व्यवसाय संचालनको लागि पर्याप्त क्षेत्रफलको व्यवस्था गरेको,

(ख) टेलिफोन, कम्प्यूटर, प्रिण्टर, फ्याक्स, कुर्सी टेबल, लगायत आवश्यक भौतिक सामानको व्यवस्था गरिएको,

(ग) आवश्यक संख्या र योग्यता पुगेका कर्मचारी रहेको,

(घ) सङ्गठन संरचना तथा कार्य विभाजन सम्बन्धी व्यवस्था भएको,

(ङ) सर्वसाधारणको लागि सरल पहुँच हुने स्थानमा कार्यालय स्थापना गरेको,

(च) वस्तु भण्डारणका लागि गोदामको पर्याप्त व्यवस्था भएको,

(छ) वातावरणीय हिसाबले वस्तु भण्डारण गर्न सकिने उपयुक्त गोदाम भएको ।

अनुसूची–१०
(नियम ९ को खण्ड (ग) सँग सम्बन्धित)

जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	पूरा नाम	ठेगाना	नियुक्ति मिति	पद	कार्य जिम्मेवारी	शैक्षिक योग्यता

अनुसूची–११

(नियम ११ सँग सम्बन्धित)

न्यूनतम चुक्ता पूँजी

१	वेयर हाउस	रु. १५,००,००,०००।–
२	राफसाफ तथा फर्स्यौट व्यवसाय	रु. ७,००,००,०००।–
३	बजार निर्माता,	रु. २,००,००,०००।–
४	लगानी व्यवस्थापक	रु. ५,००,००,०००।–
५	लगानी परामर्शदाता	रु. १,००,००,०००।–
६	संरक्षक (कस्टोडियन)	रु. ५,००,००,०००।–
७	वस्तु कारोबार व्यापारी	रु. १,००,००,०००।–
८	वस्तु कारोबार दलाल	रु. ५०,००,०००।–

अनुसूची–१२

(नियम १७ को उपनियम (४), नियम १८ को उपनियम (५) र नियम १९ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

व्यक्ति / सञ्चालक/ प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सम्बन्धी विवरण

फोटो

१. नामः

२. स्थायी ठेगानाः ……………प्रदेश……………जिल्ला ……………….. गा. पा. ⁄न.पा..
टोल……………वडा नं………ब्लक नं……… फोन नंः………. फ्याक्सः…………इमेल …………

३. हालको ठेगानाः ………………प्रदेश……………जिल्ला …………………. गा. पा. ⁄न.पा.
टोल……………वडा नं………ब्लक नं……… फोन नं :………. फ्याक्स :…………इमेल …………..

४. बाबु⁄आमाको नामः

५. बाजे⁄बज्यैको नामः

६. पति वा पत्नीको नामः

७. शैक्षिक योग्यताः

८. व्यावसायिक अनुभवः

९. तालिमः

१०. अन्य कम्पनी वा सङ्गठित संस्थामा स्वामित्व वा कुनै लाभको पदमा रहेको भए तत्सम्बन्धी विवरण :

११. वस्तु विनिमय बजारको अन्य सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतसँग नाता सम्बन्ध भए सो सम्बन्धी विवरणः

१२. वस्तु कारोबार व्यवसायको सञ्चालक वा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतसँग नाता सम्बन्ध भए सो सम्बन्धी विवरणः

१३. आफू उपर वा आफू सम्बद्ध कुनै कम्पनी वा सङ्गठित संस्था उपर प्रचलित कानून बमोजिम कुनै कारबाही भएको वा भैरहेको भए सो सम्बन्धी विवरणः

१४. वस्तु विनिमय बजारको सञ्चालक⁄ प्रमुख कार्यकारी अधिकृत हुन योग्यता पूरा भएको तथा अयोग्यता नरहेको स्वघोषणाः

दस्तखत : ………………………..

संलग्न गर्नु पर्ने कागजात :

१. अघिल्लो आर्थिक वर्षसम्मको कर दाखिला गरेको प्रमाण ।

२. योग्यता, अनुभव र अन्य संस्थामा सम्लग्नता भए सो समेत प्रमाणित गर्ने कागजातको प्रतिलिपि ।

४. नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।

अनुसूची–१३

(नियम २३ सँग सम्बन्धित)

कारोबार गर्न सकिने वस्तुहरू

(क) कृषिजन्य उत्पादन : कपास, अलैंची, जीरा, खुर्सानी, मरीच, काजू, सुपारी, मुसुरो, दलहन, मकै, गहुँ, धान, आलु, मेथी, तोरी, भटमास, आलस, फापर, उखु, सूर्ति, जूट, अदुवा, बेसार, फलफुल तथा सोबाट निर्मित जुस ।

(ख) धातुजन्य वस्तु : आल्मुनियम, तामा, शिशा, निकल, टिन, पित्तल, फलाम, स्टिल, जिङ्क ।

(ग) बहुमूल्य धातु : सुन, चाँदी, प्लाटिनम ।

(घ) खनिज तैलजन्य वस्तु : कच्चा तेल, पेट्रोलियन पदार्थ, प्राकृतिक ग्यास, हिटिङ्ग आयल ।

(ङ) तेल : नरिवलको तेल, पाम तेल, तोरीको तेल, भटमासको तेल, सूर्य मुखी तेल, आलसको तेल ।

(च) अन्य : चिनी, सख्खर, चिया, कफी, अण्डा, जडिबुटी ।

अनुसूची–१४

(नियम २४ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

वस्तु करार दर्ता गर्न दिइने निवेदनको ढाँचा

श्री नेपाल धितोपत्र बोर्ड,

मिति : ………………..

……………, काठमाडौं ।

वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ र वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ बमोजिम …….(वस्तु विनिमय बजारको नाम)……. ले ………(वस्तुको नाम)…… को कारोबार प्रयोजनको लागि करार तयार गरिएको हुँदा सो को दर्ताको लागि लाग्ने शुल्क सहित देहायको विवरण संलग्न गरी यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

निवेदक संस्थाको छाप :-

निवेदक संस्थाको,-

नाम : ……………………..

ठेगाना : ……………………..

निवेदक संस्थाको प्रमुखको,-

नाम : ……………………..

दस्तखत : ……………………..

पद :…………………………

संलग्न गर्नु पर्ने कागजात :

१. करार दर्ता गर्ने सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय,

२. करारमा उल्लिखित वस्तुको मूल्य तथा परिमाण,

३. करारमा उल्लिखित वस्तुको पहिले दर्ता गरिएको करार भए सो सम्बन्धी विवरण,

४. करारको प्रमाणित प्रति ।

अनुसूची–१५

(नियम ३० सँग सम्बन्धित)

<u>लगानीकर्ता (व्यक्ति) को परिचय विवरण</u>

१. पूरा नाम, थर

२. पति वा पत्नीको नाम सहित तीन पुस्ते विवरण

३. स्थायी ठेगाना (ठेगाना प्रमाणित गर्ने आवश्यक कागजात हुनु पर्ने, त्यस्ता कागजातहरूमा नागरिकताको प्रमाणपत्र, राहदानी, पानी तथा बिजुलीको बिल, आवश्यक परेमा सम्बन्धित कर्मचारीले स्थलगत भ्रमण गरी तयार गरेको नक्सा, मतदाता परिचयपत्र, लालपूर्जा आदि)

४. अस्थायी ठेगाना

५. जन्म मिति

६. टेलिफोन नम्बर (भएमा उल्लेख गर्ने)

७. नागरिकता/पासपोर्ट वा अन्य (नम्बर र विवरण समेत)
(नेपाली नागरिकको हकमा अनिवार्य रुपमा नागरिकता नम्बर उल्लेख हुनुपर्ने)

८. नेपाल सरकार वा कुनै संस्थामा काम गर्ने कर्मचारी भए परिचयपत्रको प्रतिलिपि

९. हालसालै खिचेको पासपोर्ट साईजको फोटो

१०. स्थायी लेखा नम्बर लिएको भए सो नम्बर

११. कारोबार गर्ने बैंक तथा खाता नम्बर

१२. अन्य आवश्यक कागजातहरू (संस्था स्वयंले तोक्न सक्ने)

अनुसूची–१६

(नियम ३० सँग सम्बन्धित)

लगानीकर्ता (संस्था) को परिचय विवरण

१. कम्पनीको नाम

२. केन्द्रीय कार्यालय रहेको स्थान

३. पूरा ठेगाना (टेलिफोन, फ्याक्स समेत)

४. संस्थापना र गठन सम्बन्धी प्रमाणपत्र तथा कम्पनीको उद्देश्य खुल्ने प्रबन्धपत्र र नियमावलीको पृष्ठहरूको प्रतिलिपि

५. सञ्चालक समितिका सदस्यहरूको नाम र ठेगाना, टेलिफोन नम्बर तथा तीन पुस्ते विवरण

६. सूचीकृत सङ्गठित संस्था बाहेकको अन्य कम्पनीका सञ्चालक समितिका सदस्यहरूको फोटो

७. सञ्चालक समितिले प्रमुख कार्यकारी अधिकृत र अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई कारोबारको सम्बन्धमा प्रदान गरेको अख्तियारी

८. स्थायी लेखा नम्वर

९. अन्य आवश्यक कागजातहरू (संस्था स्वयंले तोक्न सक्ने)

अनुसूची–१७

(नियम ५५ सँग सम्बन्धित)

विनियमावलीमा समावेश हुनु पर्ने विषयहरू

१. वस्तु विनिमय बजारले वस्तु सम्बन्धी करार, वस्तु कारोबार र सूचीकरण सम्बन्धी विनियमावलीमा देहायका विषयहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) वस्तु सम्बन्धी करारको सुचीकरण प्रक्रिया, सूचीकरण स्थगन, खारेजी तथा पुनः सूचीकरण सम्बन्धी व्यवस्था,

(ख) वस्तुको वर्गीकरण गर्ने भएमा सो सम्बन्धी आधार,

(ग) वस्तु सम्बन्धी करारको अभिलेख राख्ने सम्बन्धी व्यवस्था,

(घ) लगानीकर्ता संरक्षण कोष स्थापना तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था,

(ङ) कारोबारका पक्षहरु बीच विवाद समाधान सम्बन्धी व्यवस्था,

(च) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका अन्य कुराहरू ।

२. वस्तु विनिमय बजारले सदस्यता सम्बन्धी विनियमावलीमा देहायका विषयहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) सदस्यको प्रकार तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था,

(ख) सदस्यता प्रदान गर्ने, निलम्बन तथा खारेजी सम्बन्धी व्यवस्था,

(ग) सदस्यता तथा सदस्यता नवीकरण सम्बन्धी शुल्क,

(घ) सदस्यको अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था,

(ङ) वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा आफ्नो विनियमावली उल्लङ्घन गरेमा वा प्रचलित कानून उल्लङ्घन गरेमा सदस्यता प्राप्त वस्तु कारोबार व्यवसायीलाई गरिने कारबाही सम्बन्धी व्यवस्था तथा प्रक्रिया,

(च) सदस्यले खरिदकर्ता तथा बिक्रेताका सम्बन्धमा राख्नु पर्ने विवरण सम्बन्धी व्यवस्था,

(छ) वस्तु विनियम सम्बन्धमा उत्पन्न हुन सक्ने विवाद समाधान तथा गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था,

(ज) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका अन्य कुराहरू ।

३. वस्तु विनिमय बजारले कारोबार सम्बन्धी विनियमावलीमा देहायका विषयहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी कारोबारका सम्बन्धमा खरिदकर्ता, बिक्रेताको पहिचान, कारोबारका लागि दिनु पर्ने आदेश लगायत कारोबार सञ्चालन प्रक्रिया सम्बन्धी व्यवस्था,

(ख) खरिदकर्ता, बिक्रेता तथा वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी कारोबारको अभिलेख तथा त्यस्तो अभिलेख व्यवस्थित तथा सुरक्षित राख्ने सम्बन्धी व्यवस्था,

(ग) खरिदकर्ता, बिक्रेताको आदेश तथा वस्तु सम्बन्धी करारको सिर्जना, निरन्तरता, हस्तान्तरण तथा अन्य व्यवस्था,

(घ) कुनै दिन वा अवधिमा कुनै वस्तु को कारोबारका सम्बन्धमा न्यूनतम तथा अधिकतम मूल्य तथा कारोबारको सीमा निर्धारण गर्ने आधार तथा अन्य व्यवस्था,

(ङ) कारोबारसँग सम्बन्धित व्यवासायीले लिन सक्ने सेवा शुल्क तथा कारोबारका सम्बन्धमा राख्नुपर्ने मार्जिन सम्बन्धी व्यवस्था,

(च) वस्तु सम्बन्धी करारमा हुन सक्ने सट्टेबाजी (स्पेकुलेशन) न्यूनीकरण गर्न अपनाईने उपाय सम्बन्धी व्यवस्था,

(छ) वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी कारोबारको अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था,

(ज) वस्तु विनिमय बजारको कारोवारमा सर्किट ब्रेकर लगाउने सम्बन्धी व्यवस्था,

(झ) वस्तु विनिमय बजार तथा यसले गर्ने कारोबारका सम्बन्धमा नियमित रूपमा सूचना प्रवाह गराउने व्यवस्था तथा प्रक्रिया,

(ञ) वस्तु सम्बन्धी करारको परिपालना

(ट) बिभिन्न किसिमका वस्तु सम्बन्धी करारको फरक फरक कारोवार गर्ने भए तत्सम्बन्धी व्यवस्था,

(ठ) वस्तु सम्बन्धी कारोवारका सम्बन्धमा आफ्ना सदस्यले ग्राहक तथा बिक्रेतालाई दिनु पर्ने निस्सा, सूचना तथा जानकारी सम्बन्धी व्यवस्था,

(ड) सदस्यले वस्तु सम्बन्धी करारको कारोबार सुरु गर्नु अघि राख्नु पर्ने धरौटी सम्बन्धी व्यवस्था,

(ढ) वस्तु सम्बन्धी करारको मूल्य निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि लिइने सन्दर्भ मूल्य (रिफरेन्स प्राइस) सम्बन्धी व्यवस्था,

(ण) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका अन्य कुराहरू ।

४. वस्तु राफसाफ तथा फर्स्यौट व्यवसायीले वस्तु सम्बन्धी करारको कारोबार सञ्चालन र कारोबारको राफसाफ तथा फर्स्यौट सम्बन्धी विनियमावलीमा देहायका विषयहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) वस्तु सम्बन्धी करार कारोवारको राफसाफ तथा फर्स्यौट सम्बन्धी व्यवस्था,

(ख) कुनै दिन वा अवधिमा कुनै वस्तुको कारोबारका सम्बन्धमा न्यूनतम तथा अधिकतम मूल्य तथा कारोबारको सीमा निर्धारण गर्ने आधार तथा अन्य व्यवस्था,

(ग) वस्तु सम्बन्धी करारको सम्बन्धमा उत्पन्न हुन सक्ने विवाद समाधान तथा गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था,

(घ) कारोबारका सम्बन्धमा नियमित रूपमा सूचना प्रवाह गराउने व्यवस्था तथा प्रक्रिया,

(ङ) वस्तु सम्बन्धी करारको परिपालना वा राफसाफ तथा फर्स्यौट सम्बन्धित सदस्य वस्तु कारोबार व्यवसायी उपर गरिने कारबाही सम्बन्धी व्यवस्था,

(च) राफसाफ कारोबार व्यवसायीसँग गर्ने सम्झौता तथा सेवा शुल्क,

(छ) वस्तु सम्बन्धी करारको कारोबारको राफसाफका लागि व्यवस्था गरिने फर्स्यौट प्रत्याभूति कोष (सेटलमेन्ट ग्यारेन्टी फण्ड) सम्बन्धी व्यवस्था,

(ज) बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका अन्य कुराहरू ।

५. वस्तु कारोबार व्यवसायी तथा वेयर हाउसले आफ्नो विनियमावलीमा बोर्डले समय समयमा निर्धारण गरेका विषयहरु समावेश गर्नु पर्नेछ ।